

245467

การรับรู้และพฤติกรรมการปรับตัวต่อการเกิดภาวะโลกร้อนของนักศึกษา
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา ภาคพายัพ เชียงใหม่

กาญจนา ศรีวิชัย

ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการจัดการมนุษย์กับสิ่งแวดล้อม

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
มีนาคม 2554

600240680

ห้องสมุดงานวิจัย สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ

245467

การรับรู้และพฤติกรรมการปรับตัวต่อการเกิดภาวะโลกร้อนของนักศึกษา
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี ภาควิชาฟิสิกส์ เชียงใหม่

กาญจนา ศรีวิชัย

การค้นคว้าแบบอิสระนี้เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัยเพื่อเป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญา
ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการจัดการมนุษย์กับสิ่งแวดล้อม

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
มีนาคม 2554

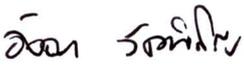
การรับรู้และพฤติกรรมปรับตัวต่อการเกิดภาวะโลกร้อนของนักศึกษา
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา ภาคพายัพ เชียงใหม่

กาญจนา ศรีวิชัย

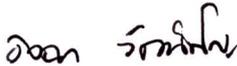
การค้นคว้าแบบอิสระนี้ได้รับการพิจารณาอนุมัติให้นับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการจัดการมนุษย์กับสิ่งแวดล้อม

คณะกรรมการสอบการค้นคว้าแบบอิสระ

อาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าแบบอิสระ

.....ประธานกรรมการ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อัญจรา วัฒนภิญโญ

.....

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อัญจรา วัฒนภิญโญ

.....กรรมการ

รองศาสตราจารย์ ประหยัด ปานดี

.....กรรมการ

อาจารย์ ดร.ทิพวรรณ ประภามณฑล

28 มีนาคม 2554

© ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยเชียงใหม่

กิตติกรรมประกาศ

การค้นคว้าแบบอิสระ เรื่องการรับรู้และพฤติกรรมการปรับตัวต่อการเกิดภาวะโลกร้อน ของนักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา ภาคพายัพ เชียงใหม่นี้ สำเร็จลงได้ด้วยความกรุณาจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. อัจฉรา วัฒนภิญโญ รองศาสตราจารย์ ประหยัด ปานดี และอาจารย์ ดร. ทิพวรรณ ประภามณฑล คณะอาจารย์ที่ปรึกษา ซึ่งได้กรุณารับเป็นกรรมการสอบ การค้นคว้าแบบอิสระในครั้งนี้ ให้คำแนะนำ คำปรึกษา องค์กรความรู้ต่างๆ ช่วยดำเนินการประสานงาน ตรวจสอบและแก้ไขจนการค้นคว้าแบบอิสระนี้สำเร็จเสร็จสมบูรณ์ ผู้ศึกษาขอ กราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณอาจารย์ทุกท่านที่ได้ให้ความรู้เป็นแนวทางการค้นคว้าแบบอิสระ ในครั้งนี้ และยังให้คำปรึกษา แนะนำอย่างดีตลอดมาและขอบคุณมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา ภาคพายัพ เชียงใหม่ ที่ได้ให้ทุนสนับสนุนการศึกษา งานทะเบียนและวัดผล คณบดีคณะต่างๆ ตัวแทนประชากรนักศึกษา เพื่อนผู้ร่วมงาน เพื่อนที่เรียนด้วยกัน แหล่งข้อมูลค้นคว้าจากแหล่งต่างๆ ญาติทุกคน โดยเฉพาะอย่างยิ่งคุณแม่ซึ่งได้จากไป ที่ได้ให้ความช่วยเหลือ สนับสนุน และเป็นกำลังใจแก่ผู้ศึกษามาโดยตลอด

ท้ายที่สุดนี้ หากมีสิ่งใดที่ขาดตกบกพร่องหรือผิดพลาดประการใดขออภัยเป็นอย่างสูงในความผิดพลาดนั้น และได้ปรับปรุงแก้ไขในงานต่อไป หวังว่างานการค้นคว้าแบบอิสระนี้จะมีประโยชน์สำหรับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ผู้ที่มีความห่วงใยเกี่ยวกับการเกิดภาวะโลกร้อน ตลอดจนผู้สนใจที่จะศึกษารายละเอียดเกี่ยวกับการลดการเกิดภาวะโลกร้อน และหาแนวทางในการช่วยกันแก้ปัญหา หวังเป็นอย่างยิ่งในการที่ทุกคนจะได้มีส่วนร่วมในภารกิจดังกล่าว เพื่อความยั่งยืนของโลกเรานี้ต่อไป

กาญจนา ศรีวิชัย

ชื่อเรื่องการค้นคว้าแบบอิสระ	การรับรู้และพฤติกรรมการปรับตัวต่อการเกิดภาวะโลกร้อนของ นักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา ภาคพายัพ เชียงใหม่
ผู้เขียน	นางสาวกาญจนา ศรีวิชัย
ปริญญา	ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (การจัดการมนุษย์กับสิ่งแวดล้อม)
อาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าแบบอิสระ	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. อัจฉรา วัฒนภิญโญ

บทคัดย่อ

245467

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เพื่อศึกษาการรับรู้และพฤติกรรมการปรับตัวต่อการเกิดภาวะโลกร้อนของนักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา ภาคพายัพ เชียงใหม่ เป็นการวิจัยเชิงปริมาณร่วมกับการวิจัยเชิงคุณภาพเพื่อตรวจสอบความสมบูรณ์ของงานวิจัยนี้ มีวัตถุประสงค์การวิจัยคือ 1) เพื่อศึกษาระดับการรับรู้และความเข้าใจต่อการเกิดภาวะโลกร้อนของนักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา ภาคพายัพ เชียงใหม่ และ 2) เพื่อศึกษาลักษณะพฤติกรรมการปรับตัวต่อการเกิดภาวะโลกร้อนของนักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา ภาคพายัพ เชียงใหม่ เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลคือ แบบสอบถามและการสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วม ค่าทางสถิติใช้วิธีการหาการแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ ค่าคะแนนเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และแปลข้อมูลด้วยวิธีการบรรยาย ผู้ให้ข้อมูลหลัก เป็นนักศึกษาปัจจุบันของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา ภาคพายัพ เชียงใหม่ จำนวน 393 คน ผลการศึกษารูปได้ ดังนี้

1) การรับรู้ข้อมูลข่าวสารของนักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา ภาคพายัพ เชียงใหม่ มีการรับรู้ ความรู้ ความเข้าใจ ความพึงพอใจ และการติดตามข่าวสารที่เกี่ยวกับภาวะโลกร้อนเป็นอย่างดี มีผลการวิเคราะห์ของค่าคะแนนเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน อยู่ในระดับดี

2) ลักษณะพฤติกรรมการปรับตัวต่อการเกิดภาวะโลกร้อนของนักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา ภาคพายัพ เชียงใหม่ ข้อมูลพฤติกรรมที่ได้มีความแตกต่างจากผลข้อมูลการรับรู้ แต่มีความพร้อมด้านการเข้าร่วมกิจกรรมดีมาก ส่วนการปรับตัวต่อการเกิดภาวะโลกร้อนมีผลการวิเคราะห์จากค่าเฉลี่ยของคะแนน และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน อยู่ในระดับพอใช้

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยในครั้งนี้คือ มหาวิทยาลัยต้องมีการจัดการนโยบายและมาตรการลดภาวะโลกร้อน ควรสร้างจิตสำนึก ความตระหนัก เพิ่มการประชาสัมพันธ์ การรณรงค์ รวมถึงผู้บริหารควรมีการจัดกิจกรรมเวทีแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเพื่อเกิดกระบวนการการเรียนรู้ร่วมกันในการจัดการปัญหาในมหาวิทยาลัย เพื่อสร้างแรงจูงใจ และความรู้สึกที่ดีในการมีส่วนร่วมในการลดภาวะโลกร้อนของนักศึกษาต่อไปอย่างยั่งยืน

Independent Study Title	Perception and Adaptation Behavior from Global Warming Among Students in Rajamangala University of Technology Lanna Campus, Chiang Mai
Author	Miss. Karnjana Srivichai
Degree	Master of Arts (Man and Environment Management)
Independent Study Advisor	Asst. Prof. Dr. Ajchara Wattanapinyo

Abstract

245467

This research was conducted to study the Perception and adaptation behavior about Global warming, among students in Rajamangala University of Technology Lanna Campus, Chiang Mai. The collected data were analyzed using quantitative methods together with qualitative methods based on the collected facts and reasons. These consisted of (1) studying their perception from global warming among students in Rajamangala University of Technology Lanna Campus, Chiang Mai, (2) to study the adaptation behavior from global warming among students in Rajamangala University of Technology Lanna Campus, Chiang Mai. Data were collected through questionnaires and non-participant observation. Data analysis was processed using SPSS for Windows. The statistical procedures included frequency distribution, percentage, means and standard deviation, which were evaluated by content and descriptive analyses. The questionnaire were randomly given to 393 students in Rajamangala University of Technology Lanna Campus, Chiang Mai.

The results are as follows

1. The subjects perception from global warming among students in Rajamangala University of Technology Lanna Campus, Chiang Mai were satisfied, with a level of comprehension and perception. The statistical procedures frequency distribution, percentage, means and standard deviation were are at a satisfactory level.

2. The subjects adaptation behavior from global warming among students in Rajamangala University of Technology Lanna Campus, Chiang Mai. The result in behaviors have different forms of perception but they were ready in global warming activities, though the statistical procedures at a fair level.

The recommendations of this study were to encourage students to be consciousness and concerned in the perception and adaptation of behavior towards global warming. The student must have subscribed to such activity's policy, budget, information and, of the highest importance, was to have participation from all students. Additionally, the superiors should managed the problems by planning many projects and activities with student's participation in order to make global warming sustainable.

สารบัญ

	หน้า
กิตติกรรมประกาศ	ค
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ฉ
สารบัญ	ช
สารบัญตาราง	ฉ
สารบัญภาพ	ฐ
สารบัญแผนภูมิ	ฑ
บทที่ 1 บทนำ	
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย	7
1.3 คำถามการวิจัย	7
1.4 ขอบเขตการวิจัย	7
1.5 นิยามศัพท์เฉพาะ	9
1.6 ประโยชน์ที่ได้รับจากการศึกษา	9
บทที่ 2 แนวคิดและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	
2.1 แนวคิดเกี่ยวกับการรับรู้	11
2.1.1 กระบวนการรับรู้	12
2.1.2 ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการรับรู้	13
2.1.3 สรุปแนวความคิดเกี่ยวกับการรับรู้	16
2.2 แนวคิดความรู้ความเข้าใจ	16
2.2.1 ความหมายความรู้ความเข้าใจ	16
2.2.2 นิยามของความรู้	16
2.2.3 สรุปแนวคิดความรู้ความเข้าใจ	18

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
2.3 แนวคิดเกี่ยวกับพฤติกรรม	19
2.3.1 ความหมายของพฤติกรรม	19
2.3.2 สรุปความหมายของพฤติกรรม	20
2.4 แนวคิดเกี่ยวกับการปรับตัว	21
2.4.1 การปรับตัวของบุคคล	23
2.4.2 แนวทางการปรับตัว	23
2.4.3 สรุปแนวคิดเกี่ยวกับการปรับตัว	24
2.5 การเกิดภาวะโลกร้อน	24
2.5.1 สาเหตุการเกิดภาวะโลกร้อน	24
2.5.2 ปรากฏการณ์เรือนกระจก (Greenhouse effect)	26
2.5.3 ก๊าซเรือนกระจก (greenhouse gases)	27
2.5.4 แหล่งปล่อยก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ (CO ₂)	38
2.5.5 การเปลี่ยนแปลงของอุณหภูมิโลก (Climate change)	40
2.5.6 ปรากฏการณ์เอลนีโญและลานีญา	46
2.5.7 ระบบนิเวศและความหลากหลายทางชีวภาพ	56
2.5.8 ผลสรุปการเกิดภาวะโลกร้อน	57
2.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	59
2.7 กรอบแนวคิด	62
บทที่ 3 ระเบียบวิธีวิจัย	
3.1 ข้อมูลและแหล่งข้อมูล	64
3.1.1 ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data)	64
3.1.2 ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data)	65
3.2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	66
3.2.1 การสุ่มกลุ่มตัวอย่าง (Sampling)	67
3.2.2 การแบ่งกลุ่มตัวอย่าง	67

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา	70
3.3.1 การใช้แบบสอบถาม (Questionnaire)	70
3.3.2 การสังเกต (Observation)	72
3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล	74
บทที่ 4 ผลการศึกษา	
4.1 ข้อมูลทั่วไปของประชากรและกลุ่มตัวอย่าง การได้รับข้อมูลข่าวสารและการรับรู้การเกิดภาวะโลกร้อน	76
4.1.1 บริบทพื้นที่และประชากร	76
4.1.2 ข้อมูลทั่วไปของประชากรและกลุ่มตัวอย่าง การได้รับข้อมูลข่าวสารและการรับรู้การเกิดภาวะโลกร้อน	81
4.2 ข้อมูลด้านพฤติกรรมกรรมการปรับตัวของนักศึกษาต่อการเกิดภาวะโลกร้อน	91
4.3 ข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมกรรมการปรับตัวของนักศึกษาให้เข้ากับการเกิดภาวะโลกร้อน และข้อเสนอแนะ	94
บทที่ 5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	
5.1 สรุปผลการศึกษา	105
5.2 อภิปรายผลการศึกษา	107
5.3 ข้อเสนอแนะและแนวทางการแก้ปัญหา	110
บรรณานุกรม	115
ภาคผนวก	120
ประวัติผู้เขียน	130

สารบัญตาราง

ตาราง	หน้า
1 กิจกรรมของมนุษย์ที่ปลดปล่อย (sources) ก๊าซเรือนกระจกสู่บรรยากาศ	35
2 การวัดคลื่นพลังงานความร้อน Global warming potential (GWP)	36
3 เปรียบเทียบปริมาณการปลดปล่อยก๊าซเรือนกระจกจากประเทศไทย ใน พ.ศ. 2532 (1990) กับการปลดปล่อยของโลก	36
4 การเปรียบเทียบจำนวนประชากร สัดส่วนของการเติบโตทางเศรษฐกิจ (GDP) และการปลดปล่อยก๊าซเรือนกระจกต่อการเติบโตทางเศรษฐกิจ (carbon intensity) ของบางประเทศ	38
5 สถิติการเกิดปรากฏการณ์เอลนีโญ	52
6 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	68
7 รายละเอียดการแบ่งกลุ่มตัวอย่าง	69
8 ข้อมูลทั่วไป เพศและอายุ จากจำนวนกลุ่มตัวอย่าง	81
9 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างจากจำนวนกลุ่มตัวอย่าง	82
10 การรับรู้ข้อมูลข่าวสารเรื่องภาวะโลกร้อน	83
11 ปัจจัยด้านการรับรู้ปัญหาการเกิดภาวะโลกร้อน	85
12 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัจจัยด้านการรับรู้ ปัญหาการเกิดภาวะโลกร้อน	88
13 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัจจัยด้านพฤติกรรม การปรับตัวเพื่อเป็นแนวทางในการปรับตัวเพื่อรับมือกับการ เกิดภาวะโลกร้อนและเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศ	92
14 แหล่งข้อมูลความรู้และข่าวสาร การเกิดภาวะโลกร้อน	94
15 สาเหตุหลักของการเกิดภาวะโลกร้อน (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)	95
16 ฤดูกาลที่มีการเปลี่ยนแปลงจากเดิม เป็นสาเหตุหนึ่งของภาวะโลกร้อน	95
17 ทางเลือกอื่นมีส่วนช่วยในการลดภาวะโลกร้อน	95
18 มหาวิทยาลัยควรมีการจัดการเรื่องใดบ้าง เพื่อสนับสนุนการลดภาวะโลกร้อน	96
19 กิจกรรมที่เลือกปฏิบัติในเวลาพักกลางวัน	96

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า
20 อาคารเรียนที่มีตั้งแต่ 3 ชั้นขึ้นไปจะเลือกใช้การสัญจรวิธีใด	96
21 ภาชนะบรรจุอาหารเมื่อต้องการนำอาหารมารับประทาน โดยวิธี	97
22 การปฏิบัติกิจกรรมใดที่ทำเป็นประจำอย่างสม่ำเสมอ	97
23 เมื่อเห็นผู้อื่นเปิดน้ำหรือเปิดไฟทิ้งไว้	97
24 การให้ความร่วมมือในการลดโลกร้อนในด้านต่างๆ	98
25 การเข้าร่วมโครงการเกี่ยวกับการลดภาวะโลกร้อน	98
26 ประโยชน์จากการเข้าร่วมโครงการเกี่ยวกับการลดภาวะโลกร้อน	98
27 ความคิดเห็นของการณรงค์ให้ใช้ถุงผ้าแทนการใช้ถุงพลาสติก	99
28 ในอนาคต จะมีบทบาทในการช่วยลดภาวะโลกร้อนอย่างไร	99
29 ต้องการให้มีการจัดกิจกรรมการลดภาวะโลกร้อนในมหาวิทยาลัยในด้านใด	99
30 ความคาดหวังเรื่องการลดภาวะโลกร้อน	100

สารบัญภาพ

รูป		หน้า
1	การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ	3
2	การละลายน้ำแข็งที่ขั้วโลกเหนือ	4
3	สาเหตุการเกิดภาวะโลกร้อน	25
4	การระบาดของยูงพาหะและบริเวณการระบาดของโรค	27
5	การเกิดปรากฏการณ์เรือนกระจก	28
6	อัตราการเพิ่มพลังงานของก๊าซเรือนกระจกแต่ละชนิด	29
7	ปริมาณก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ (CO ₂) ของประเทศต่างๆ	30
8	การทำลายโอโซนของสารคลอโรฟลูออโรคาร์บอน (CFC)	33
9	การลดลงของโอโซน	34
10	ปรากฏการณ์เอลนีโญ	47
11	เอลนีโญสภาวะปกติ	50
12	สภาวะเอลนีโญ	50
13	อุณหภูมิผิวน้ำทะเลที่ต่างจากปกติ (องศาเซลเซียส) ระหว่างวันที่ 20 – 26 ธันวาคม 2525 (บน) ระหว่างวันที่ 18 – 24 ธันวาคม 2540 (ล่าง)	51
14	สภาวะลานีญา	55
15	แผนผังบริเวณมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี เขตพื้นที่ภาคพายัพ (เจ็ดลิน)	78

สารบัญแผนภูมิ

แผนภูมิ	หน้า
1 กระบวนการรับรู้	12
2 การตอบสนองสิ่งเร้า	12
3 การเพิ่มขึ้นของก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ (CO ₂) ในชั้นบรรยากาศโลก ในรอบ 50 ปีที่ผ่านมาจาก 310 ppm ขึ้นเป็น 380ppm ในปัจจุบัน	31
4 ปริมาณก๊าซคาร์บอน ไดออกไซด์ (CO ₂) ที่เพิ่มขึ้นในแต่ละปี	31
5 เปรียบเทียบการปลดปล่อยก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ (CO ₂) ของไทยกับบางประเทศ พ.ศ.2542	37
6 เปรียบเทียบการปลดปล่อยปลดปล่อยก๊าซเรือนกระจกรายหัวของไทย กับบางประเทศ พ.ศ.2542	37
7 อัตราส่วนของการปล่อยก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ (CO ₂)	39
8 อุณหภูมิเฉลี่ยของผิวโลก (พื้นดินและมหาสมุทร) ที่บันทึกไว้โดยใช้เทอร์โมมิเตอร์ตั้ง แต่ปี ค.ศ. 1860	42
9 การพยากรณ์ปริมาณก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ที่เพิ่มขึ้น กับอุณหภูมิเปลี่ยนแปลงเฉลี่ย(1)	45
10 การพยากรณ์ปริมาณก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ที่เพิ่มขึ้น กับอุณหภูมิเปลี่ยนแปลงเฉลี่ย (2)	46
11 ผังกรอบแนวคิด	63
12 จำนวนประชากรนักศึกษาามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา ภาคพายัพ	66
13 จำนวนกลุ่มตัวอย่าง	69
14 คณะและสาขาวิชาที่สังกัด	80